

7
11960
1st
1st ed.

PREC.
✓

C2-535d

Co. 2600 *No 2600*

DE LA BIBLIOTHEQUE
DE
GUSTAVE CHARLES ANTOINE MARIE
VAN HAVRE

SOLEMNELEN
E N D E
TRIUMPHANTEN
ANTWERPSCHEN
EXTRAORDINARISCHEN
OMME-GANCK

Verthooninghe der triumph-waghens,
nieuwe Cavalcade door de studenten
vande Paters der Societeyt Jesu, ende
Processie: ghelijck den selven hem sal
verthoonen ter oorfake vanden lanck-
ghewensten becomen Vrede. Den 25.
Maj 1698.

t^r ANTWERPEN,
By Hieronymus Verdussen, woonende op de groote Merckt in S. Augustinns.

DE PROCESSIE

DE AMBACHTEN.

DE Schippers.
De Smeden.
De Hout brekers.
De Backers en Meulders.
De Vleetchouwers.
De Visch-vercoopers.
De schoen-lappers.
De Schoen-maeckers.
De Bont-werckers.
De Meers-lieden.
De Seel-drayers.
De Laken-breyers.
De Lijne-Wevers.
De Cleer-Maeckers.

De Oude vercoopers.
De Timmerlieden.
De Cuypers.
De Schrijn-werckers.
De Metfers.
De Hoveniers.
De Saghers.
De Boter-Cruyers.
De Bu, l-draghers.
De Torf-draghers.
De Barbiers.
De Broecks-maeckers.
De Ghereel-maeckers.

Siet daer beminden Leser comt wat gheeslichs ende vreughdighs aen, dese sijn de simpele Menschen uyt het dwingh huys van S. Rochus, by de stad onderhoude in forme van een gilde, wie dat eenen van dit gheselschap te peerde voor uyt rijdt, doch hoe hy rijdt oft niet wordt veel moeyer al oft hy te voet gonck, alsoo het peerdt in eenen langhen dicken stock bestaet, ghenaeamt den bonten uyt het Dul-huys. Hier naer volgt,

De Gheestelijckheydr.

De Eerw: Paters Minimen.
De Eerw: Paters Capucinen.
De Eerw: Paters Beggaerden.
De Eerw: Paters Augustijnen.
De Eerw: Paters Carmelieten ons L. V. Broeders.
De Eerw: Paters Minder-Broeders.
De Eerw: Paters Predick-Heeren.
De Eerw: Heeren Canonicken van S. Jacobs.
De Eerw: Heeren Canonicken der Abdye van S. Michiel,
met den Eerw: Heere Prelaet.
De Eerw: Heeren Canonicken van de Cathedrale Kercke,
met sijne Doorluchtighe hoogheerdegheyt den Heere
Bisschop van Antwerpen. Waer naer volght

DEN OMMEGANCK.

De Trompetters.

Hier comen te peerdt voor uyt vier Trompetters, waer tusschen rijdt eenen slaende de Ketel-Trommel, alle vijf gekleedt met de Livreye deser Stadt *Antwerpen*, de welke de inwoonders als mede de Kermis-Gasten sullen vereeren met alder-hande airen soo nieuwe als oude seer vermaeckelijck om hooren. Dese volgen twee mannen dragende het wapen van

Het Schip.

Het Schip, het welck van't Schippers Ambacht ghemaect is, inde blijde incomste vanden Alder-Doorluchtichsten, Edeliten, ende Alder-Vroomsten Vorst Carolus den vijften, ende dat om de vernieuwinghe van hunne Privilegien van hem verworven. Dit Schip beteekent dat dese Stadt alijt heeft gehad, hoe wel door den Oorlogh vergaen, de Privilegien om op *Spagnien*, *Italien*, *Oost* ende *West-Indien* te handelen, te meer om datter in dese Nederlanden gheen plaers soo bequaem uyt de natuer, gevonden can worden, in de welke selve Schip-vaert tot meerder gerief ende vertier van Coopmanschappen can gebruyckt worden, om de selve te debiteren, soo dat ick derve segghen dat dese Stadt *Antwerpen* is het herdt van gantsch Nederlandt, jae bequaem is om het selve te spijsen met Appendentien ende Dependentien, waerom den vermaerden Schryver *Lipsius* wel seyt, dat *Antwerpen* is de Oogh van alle Steden. Naer dit volgen dry kleyne *Schipkens*, sijnde bevracht met Coop-Luyden van differente ghewesten, te kennen gevende dat *Antwerpen* is de Voester-Moeder van alle vremde Natien. Waer naer dat volght.

Den Walvis.

Den welcken volght dese voor gaende Schepen, om te bethoonen aen de gantsche Weirelt wat perijckel de Coopmans goederen op de Zee onderworpen sijn, soo van Roovers, Onweer, Tempeesten, en oock van den *Walvis* selver, desen vis spruyt overvloedigh water uyt sijn ingewant, daer op sit den Zee-Godt *Neptunus* met een Croon van Lis en ander water kruyt op't Hooft, in sijn handt voerende eenen Zee-Septer, als commanderende den vis, veel houden dat desen Vis ghemaect is tot memorie naer eenen die over de hondert Jaeren hier inde Schelde gevanghen was; andere segghen, datmen de *Walvissen*, die in Groen-Landt gevangen wierden,

der, alhier aenghebrocht wierden, ende dat de *Traen-Byanders*, die als-dan hier woonden, desen souden ghemaect hebben, om desen *Ommeganck* mede te vereeren. Waer naer dat volgen

De twee Dolphijnen.

Ghelijck als het Schip ende Walvis over en weder draeyt ende laveert, alsoo volghen de twee Dolphijnen, daer op sitten twee jonghe Kinders, om te bethoonen dat alle vreught uyt de Zee (dat is alle Coopmanschappen die *Mercurius* dese Stadt plach te vereeren) hen verheugen als den Coopman sijne goederen ten bequaemen Have heeft gekregen. *Plinius* verhaelt ons dat den Dolphijn in een stil foet weder, sal comen spelen op den Oever vande Zee, ende hem laeten strijcken vande Kinders, met de welke hy spelen ende swemmen sal diep inde Zee, ende naer veel vermaeck ter selver plaetse wederom brenghen. Wat is dit anders als dat wy naer het stormigh onweder van dese langhdurige Oorloge, mede ghecomen sijnde tot dit stil foet weder vande Vrede, moghen als jonghe kinderen sonder jert te gedencken met den anderen spelen ende vrolijk wesen. Waer naer dat volght

Den Zee-waghen.

Kan ick anders van desen Waghen segghen, als het geen wy vande voorgaende gheseyt hebben, dat den Godt *Neptunus* met sijn Goddinne *Amphitrite*, in desen vrede ons comt veel gelucks wenschen, als hy soo Triumphantelijck is sittende op sijnen wagen voort ghetrocken van twee Zee-Peerden, voor welke swemmen twee *Mereminnen*, haer hayr kemmende ende spigelende: her oudt spreek-woort seyt.

Dat als de *Meremin*, maer siet den *Speghel* in

En kemmen magh haer hayr, dat dan de locht is licht en klaer.

Sijn dit al niet teeckenen van vrolijckheden: want *Protheus* blijft in sijn eerste wesen, *Glauus* speelt met de visschen, de *Tritons* blasen hun Kieck-horens op dat *Gallathea* ende *Oceanus* hun souden vercierien met Lauwer-kranzen, ende niet meer ten gronde onder het water duyckelen tot teecken van vreughde op dese *Kermis-Feest*. Hier volght dat wonder groot stuck Beest

Den Oliphant.

Alsoo den selven is een vorbelt vanden Oorlogh, nochtans om by de Romeynen den Triumph te beter konnen uyt te Belden, soo wiert hem om den hals ghedaen een groen Lauwer, *Myrthus*, palm oft diergelijcke Croon: willende daer mede bethoonen, dat de wreetheyt in saechtmoedigheyt verandert was. Waerom niet sonder reden inden *Antwerpschen* *Ommeganck* gestelt, alsoo met den Vrede de Wapens ende het gebruyck van Oorloghe gebruyckt worden tot een Triumph om een jeder kennelijck te maecken hoe aengenaem den selven aen de Stadt van *Antwerpen* is, al hoe wel tot hunne groote prejudicie, doch dit niet alles aensende, hebben daer op gestelt de *Forruyn*, die alsoo sy ons heden reghen draeyt, morggen wederom can mede draeyen. Men houdt voorseeckers dat desen *Oliphant* ghemaect is naer eenen die over hondert jaeren in dese Landen geweest is, gelijck diverse *Oliphanten* geweest sijn. Hier volght eene treffelijcke Cavalcade.

Kort

KORT BEGRYP
VANDE
TRIUMPH-WAGHENS
ENDE
CAVALCADE

Waer in verthoont fullen worden de Princen en Coningen, die soo inde oude, als tegenwoordige tijden den Peys aen het Vaderlant besorght hebben.

Opgerecht door de Stadt van Antwerpen, ende uytgebeelt door de Jonckheyt der Scholen,

VANDE
SOCIETEYT JESU.

Inden Solemnelen Omganck gehouden binnen Antwerpen, haer verblijdende over den lanckgewensten Peys. Op den 25 Majj 1698:

EERSTE DEEL.

Bevat den triumph van Salvius Brabo eersten Hertogh van Brabant, den welcken eertijds door de nederlaege vanden Reus den Peys aen Antwerpen besorght heeft.

De Aenleydinge gheschiedt door de Trompetters ende Timbalisten: naer de welke volgt,

GODEFRIDUS BULLONIUS.

Hertogh van Brabant ende Marquis van het H. Roomsche rijk, ende daer naer eersten Coninck van Jerusalem.

Desen heeft in de rechte handt eenen Standaert, waer op staet het wapen van 't Marquisaetschap van 't Roomsche Rijk met dit opschrift.

Deus vult.

Godt wilt.

Inde slinker-handt eenen schild met het teecken vande Croysade. Volghen eenighe Brabones, altemael Hertoghen van Brabant, ende naercomelingen van Salvius Brabo, in deser voegen.

Werricus Brabo sevensten Hertogh van Brabant, hebbende inde rechte handt een standaert met dit opschrift Antiqui proles bello praclara Brabonis. Naercomelingh van den ouden Brabo, vermaert in den Oorlogh. Vondel by virg. 12. Boeck.

Inde slinker hant heeft hy eenen schild waer op uytgebeelt is eenen Leeuw. Goddardus Brabo vijfden Hertogh van Brabant met eenen standaert inde rechte handt met dit opschrift.

Antiqui proles bello praclara Brabonis. Naercomelinck vanden ouden Brabo vermaert inden Oorlogh. Vondel by virg. 12. Boeck.

Inde slinker hant heeft hy eenen schild waer op staet eenen Leeuw.

Julius Brabo derden Hertogh van Brabant met eenen Standart inde rechte handt met dit opschrift.

... immenemq; Rhœcum auspiciis pepulit secundis.

Hy heeft door eenen geluckigen tocht den onmenschelycken graubunder verdreven. Vond: by Horat: 4. Boeck. 14. Gesang.

Inde slinker handt heeft hy eenen schild waer op staet eenen Leeuw.

Goddevarcus Brabo sesden Hertogh van Brabant, met eenen Standaert inde rechte handt met dit opschrift.

Antiqui proles bello praclara Brabonis. Naercomelingh vanden ouden Brabo vermaert inden Oorlogh. Vond: by Virg. 12. Boeck.

Inde slinker hant heeft hy eenen schild waer op uytgebeelt staet eenen Leeuw. Octavius Brabo vierden Hertogh van Brabant met eenen Standart inde rechte handt met dit opschrift.

Antiqui proles bello praclara Brabonis. Naercomelinck vanden ouden Brabo vermaert inden Oorlogh. Vond: by virg: 12. Boeck.

Inde slinker hant heeft hy eenen schild, waer op staet eenen Leeuw.

Carolus Brabo tweeden Hertogh van Brabant met eenen Standart inde rechte handt met dit opschrift.

Clarus giganteo triumpho. Doorluchtigh door den Reusen triumph Vond: by Horat: 3 Boeck. 1. Gesang.

Inde slinker hant heeft hy eenen schild waer op staet eenen Leeuw.

SAL-

SALVIUS BRABO

Eersten Hertogh van Brabant, die ghelyck sommige meynen, den Reuse sijn handt heeft af-gekap, ende daerom draecht hy op sijnen degen een af-gekapte handt.

Hier na volght den grooten ende vermaerden Reus van Antwerpen t'eene-mael op een nieuw verciert.

TWEEDE DEEL

Verbeelt sommige Princen en Coningen van Europa, die heden en op onse tijden den Peys aen het landt gegeven en besorghet hebben.

Voor uyt gaet den Genius der Peys met eenen Standart inde rechte handt, van d'een sijde met dit op-schrift

Ingentes, geniti diversis partibus orbis,
Inter se coiëre viri, pacemque dedëre.

Manhaftige helden in een bysonder gedeelte der wijde werelt geboren, sijn by malkanderen gekomen, ende hebbe den Peys gegeven. Vond: by Virg: 12. Boeck.

Van d'ander sijde leestmen dit op-schrift

... diræ ferro & compagibus arctis,
... clauduntur belli portæ.

De heiloofse poorten des Oorloghs worden met ijser en stael wel dicht toeghesloten. Vond: by Virg: 1. Boeck.

Inde sijncke handt heeft hy eenen schilt, waer op gesien worden twee handen in malkanderen geuolchten met dit opschrift

Coëunt in foedera dextræ.

Sy treden in bontgenootschap. Vond: by Virg: 11. Boeck.

Hier op volght Carolus 12. Coninck van Sweden, die de Princen van Europa tot den Vrede gestiert ende geleyt heeft: voor hem gaen

Aen d'een sijde,

Den Generael van 't Sweedoyche Leger met een Standart in de rechte hant waer op staet het Waepen vanden Coninck van Sweden met dit op-schrift

Aen d'ander sijde.

Den Generael van 't Sweedoyche Leger met een Standart inde rechte hant waer op staet het Waepen vanden Coninck van Sweden met dit op-schrift

ego

..... ego foedera faxo firma manu.

Ik sal met mijn handt het verbont bevestighen. Vond: by Virg: 12. Boeck.

Inde rechte hant heeft hy eenen schilt, waer op staet een peys-roede.

..... sed idem

pacis eras, mediisque belli.

Ghy ver Stout u op vrede en Oor-

logh. Vond: by Horat: 2 boeck 19 gesang

Inde sijncke handt heeft hy eenen schilt, waer op staet een peys-roede.

IN 'T MIDDEN.

Carolus XII. Coninck van Sweden, der Gothen ende Wandaelen, bestierder des Peys.

Naer desen volgende Princen en staeten buyten het Roomsche Rijck, op dit volgende orden.

Aen d'een sijde.

Den Generael van het Leger vande vereenighde Provincien. Met eenen Standart inde rechte handt, waer op staet het Waepen vande vereenighde Provincien, met dit op-schrift

..... tellure marique.

Te wateren te Landt. Vond: by Horat: 2. boeck serm. f. 5.

Inde rechte handt een schilt, met een busseltjen pijlen.

Aen d'ander sijde.

Den Generael van 't Leger vande vereenighde Provincien. Met eenen Standart inde rechte handt, waer op staet het Waepen vande vereenighde Provincien met dit op-schrift.

..... pars belli non temnenda.

Een deel des Oorloghs dat geensins te versmaeden is. Vond: by Virg: 10. Boeck.

Inde sijncke handt een schilt met een busseltjen pijlen.

In 't Midden.

Den Genius vande Vereenighde Provincien.

Aen d'een sijde.

Den generael van het Engels Leger. Met eenen Standart inde rechte handt waer op staet het Waepen vanden Coninck van Engeland met dit op-schrift

Scriberis, ... fortis & hostium visor.

Ghy sult beschreven worden manhaftigen overwiner der vyanden. Vond: by Horat: 1. boeck. 6. gesangh.

Aen d'ander sijde.

Den generael van 't Engels Leger. Met een Standart inde handt, waer op staet het Waepen vanden Coninck van Engeland met dit op-schrift.

Quam rem cumque ferox navibus, aut equis miles te duce gesserit.

Al wat de foyffe soldaer te water ende te Lande onder u beleyt bedreven heeft. Vond: by Horat: 1 boeck 6. gesangh.

B

inde

Inde rechte handt een schilt met de Jarretiere,

Inde sincke handt een schilt met de Jarretiere.

In 't Midden.

GUIELMUS III.

CONINCK VAN GROOT BRITANNIEN.

Hier op volgen de Princen en Vorsten van 't Rijk met den Keyser op dit orden.

Aen d'een sijde.

Den generael van 't Loreynois Leger. Met een Standart inde rechte handt, waer op gheprent staet het Waepen van 't Huys van Loreynen met dit opschrift

... patria subit amula laudis spes tua.

Vwe hoop vlamt op den roem des Vaders, Vond, by virg: 10. Boeck.

Aen d'ander sijde.

Den generael van 't Loreynois Leger. Met een Standart inde rechte handt, waer op staet het Waepen van 't Huys van Loreynen met dit opschrift

... comubiis pacem felicibus (esto) componas.

Laet het soo zijn, dat gy door een geluckigh Houwelijck den Peys sluyt. Vond by virg: 12. Boeck.

In 't Midden,

LEOPOLDUS I.

HERTOGH VAN LOREYNEN.

Aen d'een sijde.

Den generael van 't Leger vanden Paltz. Met een Standart inde rechte handt, met het Waepen van 't Huys vande Paltz, ende dit opschrift. M

... Haud expers virtutis avita. Niet vrent van sijner voorvaderen vromigheyt. Vond, by virg. 10. Boeck.

Inde rechte handt een schilt met een goude Croon.

Aen d'ander sijde.

Den generael van 't Legher vanden Paltz. Met eenen Standart inde rechte handt waer op staet het Waepen van het Huys van den Paltz met dit opschrift

... Avis atavisque potens. Van machtighen Huysen, ende voorouderen gesproten, vond, by virg: 7. bo.

Inde sincke handt een schilt met een goude Croon.

In 't Midden:

GVILLIELMVS JOSEPHVS ELECTEUR VANDEN PALTZ.

Opper Thesaurier van 't H. Roomsche Rijk.

Aen d'een sijde.

Den generael van 't Leger der Brandenburgers. Met eenen Standart inde rechte handt, met dit opschrift.

... Vivida bello dextra viro est.

Hy is gestelt om rustigh de handen te reppen. Vondel by virgil: 10. boeck.

Aen d'ander sijde.

Den generael van 't Leger der Brandenburgers. Met een Standart inde rechte handt, met dit opschrift.

... animusque ferox, patiensque pericli.

Moedigh te vechten, en lijfsgevaer uyt te staen. Vond, by virg: 10. boeck.

In 't Midden:

Christiernus Ernestus Electeur, Marckgraeve van Brandenburg Opper-Kamerlinck van 't H. Roomsche Rijk.

Aen d'een sijde.

Den generael van 't Leger van Saxon. Met een Standart inde rechte handt, waer op staet het Waepen vanden Hertogh met dit opschrift.

Non erimus regno indecores.

Wy sullen ons in het Rijk niet wanschickelijck draghen. Vondel by virg: 7. boeck.

Inde rechte handt heeft hy eenen schilt met een sweert.

Aen d'ander sijde.

Den generael van 't Leger van Saxon. Met een Standart inde rechte handt, waer op staet het Waepen van Saxon met dit opschrift.

Et nos, fas, extera quareve regna.

Het staet ons oock vry uytheemsche Landen te soecken. Vondel by Virg: 4. boeck.

Inde sincke handt een schilt met een sweert.

In 't Midden:

Fredericus Augustus, Coninck van Polen, Electeur, Hertogh van Saxon, Opper-sweertdrager van 't H. Roomsche Rijk.

Aen d'een sijde.

Den generael van 't Ceulsche Leger. Met een Standart inde rechte handt waer op gesien wort het Waepen van 't Huys van Beyeren met dit opschrift.

Aen d'ander sijde.

Den generael van 't Ceulsche Leger. Met een Standart in de rechte handt waer op staet het Waepen vanden Electeur van Ceulen, met dit opschrift.

... Pariter pietate, et armis
egregius.

Te gelijk in Godvruchtigheyt en
dapperheyt uytmuntende. Vondel by
Virg. 6. boeck.

Inde rechte hant heeft hy een schild
met brieven.

In 't Midden,

*Josephus Clemens Eleëteur van Ceulen, Opper-Cancellier van 't H.
Roomsch Rijk vanden kant van Italien.*

Aen d'een sijde.

Den generael van 't Leger van Ments.
Met een Standart inde rechte handt
met het Waepen van Ments ende dit
opschrift.

*Cura mihi divorum aras & templa
tueri.*

Ick bemoeuy my met Kercken en
Autaren der Heyligen gade te slaen.
Vond: by Virg: 7. boeck.

Inde rechte handt een schild met
brieven.

In 't Midden.

*Lotharius Franciscus Eleëteur van Ments: Opper-cancellier van 't H.
Roomsch Rijk vanden Cant van Duytslant.
Eleëteur van Trier Opper-cancelier van 't H. Roomsch Rijk vanden
Cant van Franckrijk.*

Aen d'een sijde.

Den Palatyn van Hongaryen. Met
een Standart inde rechte handt, waer
op staen de Wapens van den Coninck
van Hongaryen, met dit opschrift.

... Nec imbellem ferocis progene-
rant Aquila columbam.

De fiere Adelaers teelen geene weer-
loose Duyf. Vond: by Horat. 4. boeck.
4. gesangh.

... Ramis insignis oliva sacra fe-
rens.

Met Olijf-tacken uytmuntende,
Offerhanden instellende. Vondel by
Virg. 6. boeck.

Inde sincke handt een schild met
brieven.

Aen d'ander sijde.

Den generael van 't Leger van Trier.
Hebbende eenen Standart inde rechte
handt met het Wapen van Trier, ende
dit opschrift.

*Et populum antiqua sub Relligione
tueri.*

Ende het Volck door den ouden
Godts-dienst te beschutten. Vondel by
Virg. 2. boeck.

Inde sincke handt een schild met
brieven.

Inde rechte handt eenen schild met
eenen dubbelen Arent.

Inde sincke handt eenen schild met
eenen dubbelen Arent.

In 't Midden.

*CAROLUS FRANCISCUS AERTS-HERTOGH VAN OOSTENRYCK,
JOSEPHUS IACOBUS ROOMSCH KONINCK VAN HONGARYEN.*

Aen d'een sijde.

Den generael van 't Keyfers Leger.
Met een Standaert, waer op de Wae-
pens van den Keyser met dit opschrift:

*Per te latinum nomen, & Itala cre-
vere vires.*

Door u is gegroeyt de Naem en macht
van Italien. Vondel by Horat: 4. boeck.
15. Gesangh.

Inde rechte handt een schild met de
Keyserlijcke Croon.

Aen d'ander sijde.

Den generael van 't Keyfers Leger.
Met een Standaert, en Waepens des
Keyfers met dit opschrift.

... Famaque & Imperi porrecta ma-
jestas ad ortum solis.

Ende majesteit en Faem des Rijck s
berijcken Oosten en Westen. Vond: by
Horat: 4 boeck. 15. gesangh.

Inde sincke handt een schild met de
Keyserlijcke Croon.

in 't Midden.

LEOPOLDUS Den Eersten Keyser.

Hier naer volght eenen Waegen, op den welken sitten de 15. Steden, de
welcke door den Peys aenden Keyser ende het Rijk wederom gegeven sijn.

Op Desen Waegen begrijpt de principaelste plaetse, den Peys sittende op
eenen verheven Throon, hebbende in d'een handt eenen Olijf-tack, inde
andere eenen Scepter; ende voor de voeten eenen schild met dit opschrift.

Fer Sacra - - - & concipe fœdus.

Laet d'Offerhanden toestellen, en beraem de voorwaer-
den. Vond: by Virg: 12. boeck.

Aen de rechte handt vande Peys sit de Nympe van 't Rijk met de Keyser-
lijcke Croon op het hoofd; ende een schild voor de voeten met dit opschrift:

Esse nunc sol testis.

O Son gy sult nu getuygen staen. Vond: by Virg: 12. boeck.

Aen de sincke handt sit de Nympe van Franckrijk met een Croon van
Lelien op het Hoofd ende voor de voeten een schild met dit opschrift:

Et hac mihi terra praecanti.

En gy ô Landauw over mijnen eet, *Vond: op de selve plaetse*
Bejde dese *Nymphen* geven malkanderen de handt, hebbende voor haere
voeten dit opschrift:

---- *paribus se legibus amba invicta gentes aeterna in foedera*
mittunt.

Bejde d'onverwonne volcken begeven sich onder eener-
hande wetten in een eeuwigh verbont. *Vond: by virg: 12.*
Boeck.

De Heerschappijen ende Steden, de welcke aenden Keyser ende
het Rijk sijn wederom gegeven sitten op den Waegen
op dit volgende orden.

Den Peys.

De Nympe van't Rijk.	De Nympe van Vranckrijck.
Philipsbourgh.	Brisach.
Friburg.	Keyl.
Paltz.	Lottingen.
Hertoghdom van tweebrugge.	Graef-schap van Monbelliard
Trier.	Spier.
Worms.	Gemersheim.
Trarbarch.	Kirnbourgh.
	Ebernbourgh.

PHILIPSBOVRGH.

Met een standaert inde rechte hant
waer op staen die Waepens vanden
Keyser, aen wie die stad weder ge-
geven is, met dit opschrift.

Custode rerum Casare.

onder Casars beleyt *Vond: by Horat:*
4. Boeck 15. gesangh.

inde slincke handt heeft sy een
schilt, waer op staet het waepen van
die stad.

FRIBVRGH.

Met een standaert inde rechte handt
waer op staet het Waepen vanden
Keyser met dit opschrift:

BRISACK.

Met een standaert inde slincke hant
waer op de Waepens vanden Keyser
aen wie die wedergegeven is, met dit
opschrift

Non furor civilis.

Sal noch de dolle Burger-twist *vond: by*
Horat: 4. boeck 15. gesangh.

inde rechte handt heeft sy een
schilt, waer op staet het Wapen van
die stad.

KEYL.

Met een standaert inde slincke hant
waer op gesien wort het waepen van
den Keyser met dit opschrift:

aut

.... *aut vis eximet otium*
nochte gewelt de rust stooren. *vond:*
by Horat. 4. boeck 15. gesangh.
inde slincke handt heeft sy eenen
schilt met de waepen eyghen aen die
stadt.

Paltz, Lottingen Twee-bruggen, Mombelliard, Trier, Spier,
Worms, Gemersheim, Trarbach, Ebernburgh, Kirnburch, al-
temael met een Standaert, waer op van een kant gesien wort
het Waepen van den Prins, tot den welcken sy wederkeeren,
vanden anderen kant. Dit opschrift, *Imperioque iterum pa-*
remus ovantes. Wy ghehoorsamen al weder blijdelijck u ghe-
bodt. *Vond: by Virg: 4 boeck.* Inde ander hant hebben sy eenen
schilt, met de Waepens eygen aen de plaetse.

Naer desen Waegen volgen de twee Sonen van den Hertogh van Beyeren
tusschen 6 Pagien op dit volgende orden.

Aen d'een sijde.

1. Pagie met een standaert inde
rechte handt met het Waepen vanden
Hertogh van Beyeren met dit op-
schrift:

Ante annos curamque gerens, animosque
viriles.

Hebbende voor sijne jaren een man-
nelijcke achterdocht en een hert in't
lijf. *Vond: by virg: 9 Boeck.*

3. Pagie met een Standaert inde
rechte handt, waer op het waepen
vanden Hertogh van Beyeren met dit
opschrift.

---- *Tua cerneve facta*
assuescant.

Sy spiegelen sich aen uwe dapperheyt.
Vond: by virg: 8. Boeck

5. Pagie met een Standaert inde
rechte handt, waer op staen de waep-
pens van den Hertogh van Beyeren,
met dit opschrift:

--- *in antiqua virtutem, animosq; viriles.*

Non ira qua... miseras immicat urbes.
Nochte de gramschap die ... de ste-
den jammerlijck teghensien ophitst.
Vond: by horat: 4. boeck 15. gesangh.
inde rechte handt een schilt met de
waepen eygen aen die stad.

Aen d'ander sijde.

2. Pagie met een Standaert inde
slincke handt, met het Waepen van
den Hertogh van Beyeren, met dit
opschrift.

---- *Quantum instar in illo est!*
Hoe is hy hem soo gelijk! *Vond: by*
virg: 6. boeck.

4. Pagie met een standaert inde
slincke hant, waer op het wapen van
den Hertogh van Beyeren met dit
opschrift.

---- *Primis & te mirentur ab annis.*
En leeren u van jonghs op eeren:
Vond: by virg: 8. Boeck.

6. Pagie met een standaert inde
slincke hant, waer op staet het waepen
vanden Hertogh van Beyeren met dit
opschrift.

Et pater ---- & avunculus exci-
ret.

Van

Hy aert naer de vromicheydt ende manhafticheyt: *Vond: by vir: 3. boeck.* | Van syn Vader ende sijn Oom. *Vond: by virg. 3. boeck.*

in 't Midden.

Josephus Ferdinandus Prince Electorael, Albertus Maximilianus Prince van Beyeren.

Van d'een zijde.

Den generael van 't Beyersche leger. Met een Standaert inde rechte handt waer op ghesien worden de Waepens van 't Huys van Beyeren met dit opschrift.

Fortes creantur fortibus.

Vromen worden van vromen geboren. *vond: by Horat: 4. boeck 4. gesangh.*

Inde rechte handt heeft hy eenen schilt, waer op staen dry schootels met eenen beecker.

In't Midden.

Maximilianus Emmanuel Electeur Hertoch van Beyeren opper-hoof-Meester van 't H. Roomsche Ryck, ende Gouverneur van Nederlandt.

Hier volght den

CONINCK VAN SPAENIEN

Van d'een zijde.

Den Constabel van Castilien. Met een Standaert inde rechte handt waer op gesien wort het Waepen vanden Coninck van Spaignien met dit opschrift

--- sive fide, seu quis bello est expertus & Armis, dextra potens.

Van d'ander zijde.

Den Generael vande Spaensche Nederlanden, met een Standaert inde sijncke hant waer op gesien wort den Nederlantsche Leeuw met dit opschrift, *--- Ne rudis agminam.*

---- Lacesat ---- asperum tactu leonem, quem cruenta per medias rapit ira cades.

Dat den overvaren inden strijdt niet en farre den felle Leeuw, die van sijn bloedighe verbolgentheyt, midden door de neerlaege, wort aenghevoert. *Vond: by horat: 7. Boeck 2. ghesangh.* Inde sijncke handt een schilt met de waepens vande 9. Provincien vande Spaensche Nederlanden.

Van d'ander zijde.

Den Admirant van Castilien Met een Standaert inde sijncke handt, waer op het Waepen vanden Coninck van Spaignien met dit opschrift.

Quo nihil majus meliusve terris fata donavere ---- nec dabunt.

Eenen machtigen arm, het sy jarmant, in vrede of in oorlogh en 't Harnas, sijne trouw ervaren hebbe. *vond: by virg: 7. Boeck.*

Inde rechte handt eenen schilt met het gulde Vlies.

Boven wien het noot-lot --- noyt jet grooters of beters ter werelt voortgebracht hebben, nochte voortbrengen sullen. *Vond: by Horat: 4. boeck 2. gesangh.*

Inde sijncke handt een schilt met het gulde Vlies.

In't midden gaen voor nyt twelf Spaensche Pagien met bloote hoofden hebbende jeder in hun handt een brandende Flambeeuwe van witte Wasch op dit orden.

Hier op volght

CAROLUS II.

CONINCK VAN SPAGNIEN ENDE INDIEN, EN CONINCK DER NEDERLANDERS.

Hier naer volght eenen kostelijcken Waegen waer op sitten de 9. Steden, de welcke aen onsen Coninck door den Peys sijn weder gegeven.

Op de verhevenste plaetse vanden Waegen sit de Peys met eenen Olijftack inde handt, ende eenen schilt voor de voeten ende dit opschrift.

Accipe, daque fidem.

Ontfanght en geeft de trouw: *Vond: by Virg: 8. boeck.*

Onder de Voeten van den Peys licht Mars gebonden met dit opschrift.

--- Et centum vinculus ahenis,

Post tergum nodis fremit horridus ore cruento.

En met hondert kopere knopen de armen op den Rugh gevleugelt schuymbeekt hy schrickelijck met zijnen bloedigen Muyl.

Vond: by Virg: 1. Boeck.

Wat leeger aenden rechten kant sit de Nympe van Spaignien met een Croon, ende schilt voor de voeten met dit opschrift:

C

Tang

Tango Aras,

Ick raecke den Autaer. *Vond: by Virg: 12. Boeck.*

Aende slincke kant sidd de *Nympe* van Vranckrijck met een Croon van Lelien op het Hoof, ende eenen schilt voor de voeten met dit opschrift.

Et sidera testor,

En ick roep de Sterren tot getuygen. *Vond: by Vigil: 12. Boeck.*

Dese twee *Nymphen* gheven malkanderen de handt, hebbende voor haer dit opschrift.

Nulla dies Pacem hanc nobis & fœdera rumpet.

Geenen dagh sal onder ons desen Peys of dit verbont breken. *Vond: by*

Virg. 12 boeck,

Onder den Peys ende *Nymphen* sitten op den Waegen de 9. Steden op dese orden,

BARCELONA.

Met een Standaert inde rechte handt waer op staet het Waepen van onsen Coninck aen wie sy is weder gegeven met dit opschrift:

Serus in Calum redeas.

Vaer spader ten Hemel. *Vond: by*

Horat: 1 boeck 2 gesangh.

Inde slincke hant een schilt, met het Waepen van die stad.

BERGEN.

Met een Standaert inde rechte handt waer op het Waepen van onsen Coninck met dit opschrift.

Lucem redde tua.

Herlicht met uwenglans

Vond. by horat: 4. Boeck. 5. gesangh.

Inde slincke hant een schilt met het waepen van de Stadt.

GERONA.

Met een standaert in de rechte handt, waer op het waepen van onsen Coninck met dit opschrift.

--- Desiderijs ic̄ta fidelibus.

Aengeport door getrouwe begeerten *Vond: by Horat: 4 Boeck 5 gesang.*

Inde slincke handt een schilt met het Waepen van die stad.

LUTZENBURGH

Met een Standaert inde slincke handt, waer op het Waepen van onsen Coninck met dit opschrift:

--- Diuq: latus interfis populo.

En verkeert langen tijt vrolijck onder het volck. *vond: by horat: 1. boec. 2. gesangh.*

inde rechte handt een schilt met het Waepen van die stad.

CHARLEROY.

Met een standaert inde slincke hant waer op de wapens van onsen Coninck met dit opschrift.

Rex bone Patria.

O goeden Coninck van het Vaderlant. *Vond: by horat 4. boeck 5. gesangh.*

inde rechte handt een schilt met het waepen van de Stadt.

ATH.

Met een standaert in de slincke handt, waer op de wapens van onsen Coninck met dit opschrift.

Quarit patria Carolum.

Verlanght het Vaderlant naer Carel: *vond: by horat. 4. boeck 5. gesangh.*

inde rechte handt een schilt met het waepen van de Stadt.

CORTRYCK.

Met een Standaert in de rechte handt, waer op het Waepen van onsen Koninck met dit opschrift:

Longas ô Vtinam.

Och oftge eene langhduerige. *vond: by hor. 4 boeck 5 gesangh.* inde slincke handt een schilt met het Waepen van de stad.

ROSÆ.

Met een Standaert inde rechte handt, waer op het Wapen van onsen Koninck met dit opschrift:

Rex bone feras.

Vrede, ô goeden Vorst, *vond: by Horat: 4. boeck 5. gesangh.* inde slincke handt een schilt met het Wapen van die stad.

BEEVER.

Met een Standaert inde slincke handt, waer op het Wapen van onsen Koninck met dit opschrift.

Præstes Hesperie.

Beschafte aen spagnien *vond: by Horat: 4. boeck. 5. gesangh.* inde rechte handt een schilt met het Waepen van die stad.

NAMEN DER STUDENTEN.

Die dese Cavalcade representeeren.

UYT DE SESDE SCHOLE.

Carolus de Lillers van Brux. Conv: *Representeert.*
Gasper Ignat: van Eelcoma van Leeuwarden.

Jacobus Gerard: Knijf van Antw:

Ioan: Bapt: de Heze van Antw:

Nicolaus Clerx van Luyck Conv.

Phil: Ludov: De Pret van Antw.

Armanus Iosephus Lunden van Antw.

Franc: Magnus van Antw:

Gaspar van Emmèrijck van s'Hertogen

Bosch conv.

Ioannes Enghelgrave van Antw.

Ioannes van Nispen van Breda.

Marcellus Prommen van Antw.

Antonijs Pauwels van Antw.

Arnoldus vanden eynden van Rotterd:

Egidius De Plancke van Antw.

Balthasar Fabijus Hoppen-Brouwer van

Brusselen.

Cornelis Rijmelant van Goes Conv.

Carolus Salicati van Antw.

Ferdinandus De Grootte van Antw.

Franciscus Pires van Antw.

Guilmus Geeraerts van Antw.

Gysbertus Ramp van Harelem Conv.

Jacobus van Honfen van Amsterdam.

Ioannes Baptista De Surmont van Amsterdam Conv.

Den Coninck van Spaignien.
Den Coninck van Enghelant,

Den Hertogh van Beyeren.
Salvius Brabo.

Den Keyfer.

Den Con: van Polen en Hert: van Saxe:

UYT DE VYFDE SCHOLE.

Coninck van Roomen ende Hongar:

Den Keurvorst van Brandenborgh.

Den Keurvorst van Trier.

Den Coninck van Sweden.

Den Keurvorst van Paltz:

Den Keurvorst van Mentz:

UYT DE VIERDE SCHOLE.

Admiraël van Castilien.

Den Generael van het Engelsch Legher.

De Stadt Luxenborgh.

Den Generael van het Engelsch Legher.

Godefridus Bullonius.

Generael van het Leger van Saxon.

De Stadt Barcinona.

Iulius Brabo 3. Hertogh van Brabant.

De Stadt Berghen.

Genius der vergaderde Nederlanden.

Den Generael van het Ceulfsche Legher.

Den Keurvorst van Ceulen.

Ioannès Franciscus Oliviers van Antw.
 Ioannes Reyniers van Antw.
 Ioannes vander Linden van Antw.
 Iosephus De Boudt van Antw.
 Iosephus Simon van Brugghe Conv.
 Petrus Coene van Antw.
 Petrus Iosephus Moortgat van Antw.

Her Hertochdom van Loreynen.
 Generael van het Legher van Saxen.
 Keijl.
 Generael van het legher van Sweeden.
 Carolus Artfch-Hertog van Oosten-R.
 Generael van Keyfers Legher.
 Den Hertogh van Loreynen.

UYT DE DERDE SCHOLE.

Andreas Franc: Stobbaert van Antw.
 Arnoldus Gallé van Antw.
 Egidius Goyvaerts van Antw.
 Cornelius Adriaenssens van seven Berg:
 Cornelis van Regemorten.
 Gaspar van Waerbeek van Antw.
 Gerardus Brandijn van s' Hertog: Bof:
 Guielmus Maes van Antw.
 Ioannes Iosephus van Eelcoma van
 Leeuwarden.
 Ioannes Baptif van Pruysen van Antw.
 Ioannes Hyacinthus De Doncker.
 Ioannes Petrus De Leen-heer.
 Ludovicus van Burmania van Leeuwar:
 Melchior Felicianus Douglas gefeyt De
 Schot.
 Michael Iosephus Peeters van Antw.
 Petrus Aborfen van Antwerpen.

Gyrona.
 Pagie vanden Coninck van Spaignien.
 Pagie vanden Coninck ven Spaignien.
 Gener: van het Leger der vereenig: Pr:
 Iulius Brabo den 2. Hertogh van Brab:
 Pagie vanden Coninck van Spaignien.
 De Stadt Aeth.
 Pagie vanden Soon vandé Hert: van Be.
 Generael van het Legher van Branden-
 Burch.
 Generael van het Sweets legher.
 Generael van 't Loreynsche Legher.
 De Stadt Charleroy.
 Voorloopende Genius vanden Peys.
 Generael van het Leger van Beyeren.
 Generael van het Legher van Beyeren.
 Pagie vandé Sone vandé Hert: van Bey.

UYT DE TWEDE SCHOLE.

Antonius Herreyns van Antw.
 Balthasar Quiva van Antw.
 Cornelius Iacobus Stickers van Breda.
 Francif: Martinus Ferdinad van Antw.
 Guielmus Franc: Cuypers van Antw.
 Iacobus Diaz van Antw.
 Iacobus Hoendriex van Groeninghen.
 Ioannes Balthazar Bouvaert van Antw.
 Ioannes Iosephus van Hoorn van Antw.
 Petrus Ivo Iosephus van Diependael van
 Antwerpen.
 Philippus Iacob. De Winter van Antw.
 Xaverius vander Beken van Antw.

Oudtsten Sone van den Hertog van Bey:
 De Stadt Philippeville.
 Conestabel van Castilien.
 De Stadt Brisack.
 Her Graef-schap mont beliard.
 Generael van het Keyfers legher:
 De Stadt Belver.
 Pagie vanden Coninck van Spaignien.
 Den Paltr.
 Rose.
 Cancelier van Oostenrijck.
 De Stadt Corrijck.

UYT

UYT DE EERSTE SCHOLE.

Alexander Albertus Gifsel van Brugge:
 Convicteur.
 Antonius Galle van Antw.
 Antonius Martinus vander duffen van
 Amsterdam.
 Christianus Kerstens uyt essen.
 Franciscus Ignatius Wijns van Antw.
 Fredericus Solmaeckers van Antw.
 Gaspar Walrans van Antwerpen.
 Gerardus donck van Antw.
 Gijsbertus Franciscus Iosephus van
 Schorel van Amsterdam.
 Gijsb: van Doorn van s'Hertogen Bosch
 Iacobus van Munster van Antw.
 Ioannes Baptista Campfort van Antw.
 Ioannes Baptista Stiers van Antw.
 Ioannes Franciscus Pauwels van Antw.
 Ioannes Franciscus Smits van Antw.
 Ioannes Iacobus Sirejacob van Brux.

Ioannes Ludovicus Du pon van Antw.
 Ioannes Petrus Doncker van Antw.
 Ioannes van Bemmelen van Harlem.
 Ioannes van honsen van Amsterdam.
 Martinus Crispeel van Antw.
 Mechior Willemfens van Antw.
 Michael schalck van Antw.
 Norbertus van Ranft van Antw.
 Paulus Melfens van Antw.
 Petrus Franc: Eeckelmans van Antw.
 Petrus Iosephus Hieron: De Badry van
 Ruremonde.
 Silvester Iosephus van Ey van Antw.
 Theodorus Iosephus à foro van Antw.
 Henricus Verbruggen van Antw:
 Hubertus Moortgat van Antw:

Palatin van Hongarijen.
 Pagie vande Coninck van Spaignien.
 Pagie vanden Coninck van Spaignien.

Trarbach.
 Treviri.
 Generael van het Ceulsch Legher.
 Germersheim.
 Pagie vanden Sone vanden Hert: van B.
 Het Hertochdom van Bipun.

Generael van 't Brandenburchs Leger.
 Wormatia.
 Generael vande vergaderde Nederland.
 Generael ven het Paltz Legher.
 Pagie vanden Coninck van Spaignien.
 Friburgh.
 Den joncksten Sone vanden Hertoch
 van Beyeren.

Generael van het Legher van Loreyn:
 Pagie vanden Sone vanden Hert: van B
 Carolus Brabo.
 Spira.
 Pagie vanden Coninck van Hungarijen
 Carolus Brabo.
 Eberenburgh.
 Pagie vanden Sone vanden Hert: van B
 Pagie vanden Sone vanden Hert: van B
 Pagie vanden Coninck van Hungarijen
 Pagie vanden Coninck van Spaignien.

Pagie vanden Coninck van Spaignien.
 Kimburgh.
 Generael van het Paltz Legher.
 Hertogh van Brabant.

Den Maeghden VVaghen.

DEsen representeert de leden vande Stadt *Antwerpen* in diversche Maeghden uyt-
 ghebelt, dat sy de Privilegien deser Stadt als suyvere Maeghdekens onbevleekt
 bewaren, ende daer ist dat de boven sitrende Maeght heeft eenen Laurier Tack inde
 handt versilvert, om te thoonen dat sy alle Policien ende Werten fouden in haeren
 rechten staet helpen houden, ende haere eerste jeught by de groente des Lauwerirs
 uyt-ghebelt soo onghindert houden, dat sy door onacksaemheyt niet verdrooght
 en wort, maer soo verciert blijft blincken met het wit blinckende silver en suyvere
 onbesmette Lelie, daer boven op staende, dat al de weiret den Loff van dese Stadt
 onghindert mach aenschoouwen, onder de onderdanigheyt van haeren Coninck
 ende Heere, Nu wort verthoont den waghen van

Den

Den Parnassus Bergh.

Dat is den wagen vande *neghen Musen*, oft om beter te segghen: Triumphwagen van de *vrije Konsten*, inde welcke *Antwerpen* boven alle Steden der *Welt* sonder Roem is uyt-muntende gelyck de *Maen* boven de *Starren*, boven op siemen het ghevlughelt *Peerdt Pegasus* met twee blaefende *Faemen* verbreydende den *Loff der vrije Konsten*, weynigh leegher sit *Apollo* staende op sijn *Herpe* naer regel en maet, waer op *Clio*, *Melpomene*, *Talia*, *Euterpe*, *Terpsichore*, *Erato*, *Calliope*, *Vrania*, *Polimnia*, sijnde sijn neghen suters seer melodieuftelijck antwoorden, tusschen beyden siemen uyt bersten menighe *Fonteynen*, tot groot contentment van de aenschouwers. Maer aen-ghesien ick niet weerdigh en ben om soo weerdighe plaets haeren *Loff* te geven, sal u die laeten hooren van dese *Nimphen*, door ghebiet vanden boven sittenden *Apollo*. Hier achter volght.

Den Reuskens VVagen.

Dese volghen den grooten *Reus*, al dansenden ende springende, om te bethoopen dat desen tijdt van *Kermis* anders niet vereyft als vrolijkheyt met onse naer-gebuieren en alle natien in *Europa*, dir wort ons bewefen door hunne kleederen, want sommige op sijn *Spaensch* ende *Nederlants*, andere op sijn *Fransch*, *Duytsch*, en *Engles*, gekleedt om te kennen te geven dat de *Antwerpens* geernen met alle foorten van *Natien* in rust mochten sijn. Waer naer volght

De Boodschap.

Hier wordt ons voor ooghen gestelt, hoe dat *het Woord is Vlesch geworden*, hoe dat naer de woorden des *Enghels Maria* is bevrucht geworden vanden *Heylighen Gheest*, waer op wy dese versen gestelt hebben.

*Maria weest ghegroet die Godt heeft uyt gelesen,
Om Moeder van hem selfs en van sijn soen te wesen:
Wiens ziel vol graci is, een Tresoir van Godes soenat,
Sijns wesens eersten stont gheen vleschen heeft ghebadt,
Den Heere is met u, den Al in alle dingen,
Die ghy hebt met u liefst tut liefde konnen dwingen:
Gheen Vrouw gevonden is als ghy ghebenedijdt,
Van certijds, noch altoos, en voorts tot allen tijdt.
Ghebenedijt die vrucht die in u leydt verborgen,
Die voor den mensch genadigh comt te sorgben.
Die Satans grooten nydt met meerder liefde dempt:
En ons in sijn ghenad' uyt Adams quaelen rempt.*

Hier comt eenen wagen ghenoomt.

De Besoekinghe.

OP desen wordt verthoont de besoeckinge vande *Heylighe Moeder Gods* ende de *Heylige Elizabeth* haere Nichte, een vande wonderste *Mysterien* soo *S. Lucas c. 1. 42.* schrijft: als *Elizabeth* vervult werdt vanden *Heyligen Gheest* ende overluyt gheroeopen heeft de wonderlijke woorden, die sy door in-gheven vanden *Heyligen Gheest* gesproken heeft, als sy seyde: *Ghebenedijt zijt ghy onder de Vrouwen, ende gebenedijt is de vrucht uws Lichaems.* Met welke woorden wy daghelijcks de *Heylighe Maghet* in het ontfangen van dese vrucht van ons *Saligheyt* groeten, om soo ghedachtigh te wesen de wonder groote oodtmogigheyt, dat *Godt* gedaen heeft om ons *Saligh* te maecten. Waer naer volght.

Het Bethleem.

Door desen wagen wort ons voor ooghen gestelt hoe dat *Godt* is mensch ghe- worden in eenen verworpen *Stal*, ende daer by sitten de *Er* itjens die tot sijn *Lof* gesonghen hebben: *Gloria in Excelsis Deo, &c.* dat is te segghen: *Glorie sy Godt inden Alder-hooghsten ende Vrede aen den Mensch die van goede wille is.* Om te bethoopen hoe weerdigh ende nutbaer ons dese *Gheboorte* is, sonder de welcke wy den oprechten *Vrede* niet en souden kunnen genieten, ende over sulcks in desen *Vrede* niet recht dese verbeeldinge moghen maecten, sonder nochtans eenige *Af-goderije* daer mede te bedrijven, dat hun veel onwetende laten voor-staen, ende door eenen verdraeyden sin laten in-belden. Op desen wagen sitten sommighe *Schaep Herders*, om dat de *Herders* dat sijn menschen die hun verstant gevangen gheven, de eerste waren die dit wonder werck gehoort ende gesien hebben, om te bethoopen hoe sy dwalen van den rechten *Stal Bethleem*, die in dees verworpenheyt niet en blijven, maer met eenen *Lucifer* boven *Godt* willen vliegen. Naer desen volght

Het Kemeltjen.

Het welck houdtmen gemaect te wesen, naer een diergelijck voor desen *bin*-nen dese *Stadt Antwerpen* gesien, hier op sit eenen *Jonghelinck* alle vreughden bedrijvende, als mede daer voor danst een *Moorken*, om ons aen te leyden tot alle vreughden naer dese over groote liefde, die *Godt* *Almachtigh* aen het menschelijck gheslachte gegeven heeft, ende ten anderen in desen tijdt vande *Kermisse* hem te vereenigen in alle cerbaerheyt, soo tot stichtinghe van sijnen even-naesten als tot vrientchap vande naer-gebuieren te moghen voort-aen blijven leven. Waer naer volght den wagen der

Dry Coninghen.

Hier wordt gerepresenteert hoe die *Coninghen* gecomen sijn door't gheleyden van een *Sterre* om te aen-bidden *Iesum Christum* *Godt* ende *Mensch* hem offerende *Wieroock*, *Myrrhe*, en *Gout*, om soo te volbrengen de *Prophecien* van *Christo* voorsyft, ende dat wy hun in sulcker voegen souden naer volgen, hem offerende *Wieroock*, *Myrrhe*, en *Gout*, dat is den goeden geur ons geloofs, *Myrrhe* de onbederffelijckheyt onser *Hope*, ende het blinkende *Gout* van ons brandende liefde, om soo een wesentlijck door dese *dry* krachten in sijn *Mensch-wordinghe* te bekennen dat *Godt* is voorts-komende uyt den *Vader*, uyt wiens by de liefde vander *Eeuwigheyt* gevolght is den *Heylighen Gheest*. Naer desen comt den wagen geseyt

De Besnijdenisse.

Dese *Waeghen* bethoont onsen wonder *Mysterie*, dat niet teghenstaende *Godt* onder de *Wet* niet gheboren was, onder de *Wet* heeft willen besneden wesen, om dat wy ons verstant oock souden *Besnijden* van te hoogh te vliegghen, ende al hoe wel wy sommighe punten ons *saligheys* niet en connen verstaen, die in de ghenade *Godts* soo overgheven, dat wy gheheel onsen *Gheest* in hem resigneren. Hier is ghelootbaer dat desen wagen is opgerecht om het eerlijck *Broederschap* des selfs, ogherecht inde *Cathedrale Kercke* van onse *Lieve Vrouwe* ter begeerte van *Godfridus Hertogh* van *Boullion*, weldo-nder der selver *Kercke* ende *Broederchap*. Hier naer comt den wagen ghenoomt.

De Alder-Heylighste Driÿuldighet.

Desen Waghen representeert dat groot ende treffelijck Mysterie vande Alder-Heylighste Driÿuldicheyt. Van desen dient geswogen, niet gesproken, moet aenbeden worden, niet beredent worden. Niet te min om de kranck geloovigen te vol-doen sal u een ghelijckenis geven, ende is dese. De ziel van den mensch bestaet in dry krachten, memorie, verstant, ende wil. Memorie is geen verstant, verstant is geen wil, wil is geen memorie, ende soo voorts, nochtans memorie, verstant, en wil t'samen maer een ziel en sijn. Soo oock Godt den Vader, Godt den Soon, Godt den Heylighen Gheest dry in Persoonen, een in't wesen, welkens onbegrijpelijckheyt niet gheen verstant te begrijpen is. Desen Waghen is by naar gelijk aen de Kercke van Hanswijk tot Mechelen, oft die van Scherpen-heuvel, op her frontispisium lese ick dit devies, oft inscriptie, *tres viros vidit Abraham, unum adoravit*, dat is te seggen: Abraham heeft gesien dry mannen, ende maer eenen aenbeden, al oft hy wilde seggen Abraham heeft gesien Godt den Vader, Godt den Sone, ende Godt den H. Gheest dry in persoonen, nochtans een in't wesen. Naer desen volghet

Het Oordeel.

Verthoont (gelijk ick geseyt hebbe) den uyttersten dagh daer een jeder moet rekeninge geven van alle sijne sonden, waer dat Christus onsen Salighmaecker sit op eenen Regen-boogh, de Enghelen blaesen de Trompet: *staet op dooden ende comt ten Oordeel*. Over weder sijde sit Maria de Moeder Godts, ende den H. Ioannes, de zielen comen uyt der aerden, ende de dootd roept een jeder, om hem in te belden den dagh van starven, van voren op den waghen lese ick: *Dies ira, dies illa*. Dagh van gramschap en allenden, van achter: *quando caeli movendi sunt & terra* als Hemel ende aerde beroert sal wesen, aen de rechte sijde lese ick: *Subiite & venite ad iudicium*, staet op ende comt ten Oordeel. Aen de sincker sijde staen dese woorden. *Lacrimosa dies illa*, beweepelijcken dagh. Desen wagen is gemaeckt van de Camer van Rethorijcke der Schilders, genaemt de *Violier*, voerende voor advys: *Uyt jonste versaemt*. Ter instantie van het Landt Juweel van Ghent op de vraghe: *welck dat de steruende menschen meesten troost is*. Waer mede sy gewonnen hebben den eersten Prijs als sy antwoorden: *Verrijssnisse des Vlesch*. Waer naer volghet

De Helle.

Hier worden de Tyrannige overhoofden inder Eeuwicheyt gestraft, van die gemeynthe, die sy naer ziel ende lichaem in bederfennisse hebben gebrocht. Hier wordt den Woeckenaer met gloeyende tan ghen het ghesmolten Goudt inden mont gegoten, hier wort den Banckroetier van sijn Crediteurs al levendigh het vel afgetrocken, hier drinckt den dronckaert Vin-brullé, die hem al te heet is, hier sit de bordeel-brock in een stoof, die hem al te werm is. Hier ist dat sy roepen, *wy hebben moeyelijcke weghen gewandelt, ende den wegh van vrede wy niet gekent en hebben, wy sijn vermoeyt inden Ommeganck vande boosheyt*. En samen misschien sout ghy lieden beminde Kermis-gasten oock vermoeyt sijn met onsen Ommeganck te aenschouwen, soo ist dat wy (op dat gy-lieden te eerder sout konnen aen de Hesp sitten) maecke een eynde.

DE GULDEN.

De Schermers.

Den Jonghen handt-boogh.

Den Jongen Voedt-boogh.

Hier naer volghen de Edcle, Achtaere, ende voorsinnighe Heeren van het Magistraet.

De Kloveniers.

Den ouwden handt-boogh

Den ouwden Voedt-boogh

EYNDE.

K. 11960

